

Пам'ятна монета

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ. МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

Літературно-мистецьке піднесення 20-х – початку 30-х років ХХ століття сприяло появі цілого покоління творців, які прагнули формувати нову українську культуру, руйнувати стереотипи та долати ідеологічні обмеження. Література, театр, живопис, кіно та музика – усе розвивалося з небаченою силою, однак цей творчий вогонь спричинив занепокоєння репресивної системи.

Розстріляне відродження – не просто історичний період, а трагічна доля мистецької генерації, чия свобода мислення та самовираження суперечила догмам тоталітарного режиму. Харківський будинок "Слово", де мешкали видатні особистості, став своєрідним символом поступової ліквідації української інтелігенції.

Микола Хвильовий (справжнє прізвище Фітільов, 1893–1933) – культова постать цієї доби, один із засновників пореволюційної української прози, поет і публіцист. Його творчий шлях розпочався з поетичних збірок "Молодість" і "Досвітні симфонії", однак справжнє визнання він здобув як майстер прозового жанру та ідейний публіцист. Основними мотивами його творчості стали історія України, національна ідентичність та культурний розвиток.

Хвильовий відіграв визначальну роль у формуванні літературного середовища своєї доби, ставши співзасновником та натхненником впливових літературних організацій "Гарт", "Пролітфронт" та ВАПЛІТЕ. Останнє об'єднання згуртувало

Національний
банк України

навколо себе провідних представників української інтелігенції, зокрема Павла Тичину, Юрія Яновського, Миколу Куліша, Леся Курбаса та інших.

Письменник щиро вболівав за майбутнє української культури. Його україноцентризм та прагнення до незалежного культурного розвитку вступили в гострий конфлікт з імперською політикою. Наприкінці 1920-х за ним і його оточенням почалося пильне стеження. Арешти друзів, зокрема Михайла Ялового, глибоко вразили митця. Голодомор 1932–1933 років остаточно підірвав його душевні сили.

"Арешт ЯЛОВОГО – це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найщирішими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію ЯЛОВОГО відповідаю перш за все я, Микола ХВИЛЬОВИЙ", – написав він у передсмертній записці.

13 травня 1933 року. Квартира № 9 у харківському будинку "Слово". Пролунав постріл, що поставив крапку в житті митця.

Смерть 39-річного Миколи Хвильового стала символом краху ідеалів українського націонал-комунізму, трагічним завершенням епохи митців, чия віра у власні ідеали та творчість була несумісною з тоталітарним режимом, який прагнув знищити будь-які прояви незалежної думки й самовираження, перетворюючи мистецтво на інструмент пропаганди та контролю.

Художники: Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.
Скульптори: Анатолій Демяненко, Володимир Атаманчук.

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ. МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Введення в обіг

19 червня 2025

Метал

нейзильбер

Діаметр

35,0 мм

Категорія якості карбування

спеціальний анциркулейтед

Гурт

рифлений

Тираж

до 75 000 шт.